

**СХІДНОЄВРОПЕЙСЬКИЙ НАЦІОНАЛЬНИЙ УНІВЕРСИТЕТ
ІМЕНІ ЛЕСІ УКРАЇНКИ
Юридичний факультет
Кафедра цивільно правових дисциплін**

Марія Сокол

Аграрне право України

Робоча програма навчальної дисципліни

Луцьк – 2016

УДК 349.42(477) (073)
ББК 67.404.96(4УКР)р30-2
С 59

Рекомендовано до друку науково-методичною радою Східноєвропейського національного університету імені Лесі Українки (протокол № 8 від 14.04.16 р.)

Рецензент:

Щербюк Н. Ю. кандидат юридичних наук, доцент кафедри філософії, політології та права Луцького національного технічного університету

Старчук О. В. кандидат юридичних наук, доцент, доцент кафедри цивільно правових дисциплін Східноєвропейського національного університету імені Лесі Українки.

Сокол М. В.

С 59

Аграрне право України : робоча програма навчальної дисципліни / Марія Василівна Сокол. – Луцьк: Вежа – Друк, 2016. – 34 с.

Робоча програма навчальної дисципліни «Аграрне право України» укладено для забезпечення підготовки студентів юридичних спеціальностей, в якості базової галузевої юридичної дисципліни. Рекомендовано студентам 4 курсу, напряму підготовки «правознавство».

УДК 349.42(477) (073)

ББК 67.404.96(4УКР)р30-2

© Сокол М. В., 2016

© Східноєвропейський національний університет імені Лесі Українки

ЗМІСТ

Вступ.	
1. Опис навчальної дисципліни.....	5
2. Мета та завдання навчальної дисципліни.....	5
3. Програма навчальної дисципліни.....	7
4. Структура навчальної дисципліни.....	11
5. Теми практичних (семінарських) занять.....	12
6. Самостійна робота.....	14
7. Індивідуальні завдання.....	20
8. Методи навчання.....	20
9. Форма підсумкового контролю успішності навчання.....	21
10. Методи та засоби діагностики успішності навчання.....	24
11. Розподіл балів, які отримують студенти.....	24
12. Список джерел.....	26

ВСТУП

Робоча програма навчальної дисципліни «Аграрне право України» складена відповідно до освітньо-професійної програми підготовки бакалавра права напряму «право», спеціальності «правознавство». Вона є нормативним документом розробленим на основі галузевого стандарту вищої освіти (освітньо – професійної програми) відповідно до навчального плану.

Робоча навчальна дисципліна «Аграрне право України» є інтегрованою і базовою дисципліною.

Актуальність та необхідність вивчення аграрного права зумовлена реформаційними процесами що відбуваються як в правовій так і економічній сферах життєдіяльності держави. Вивчення дисципліни «Аграрне право України» на юридичному факультеті, спрямоване на засвоєння студентами основних засад правової регламентації аграрних відносин в умовах переходу України до ринкової економіки, досягнення всебічного глибокого розуміння природи і сутності аграрно-правових відносин.

Міждисциплінарні зв'язки: вивчення навчальної дисципліни «Аграрне право України» проводиться після проведення таких дисциплін «Цивільне право України», «Адміністративне право України», «Земельне право України», «Екологічне право України», «Господарське право України».

Робоча програма навчальної дисципліни складається з таких змістових модулів:

1. Змістовний модуль № 1. *Загальні засади аграрного права.*
2. Змістовний модуль № 2. *Визначення правового статусу окремих суб'єктів та правове регулювання окремих видів аграрних правовідносин.*

1. Опис навчальної дисципліни

Найменування показників	Галузь знань, напрям підготовки, освітньо-кваліфікаційний рівень	Характеристика навчальної дисципліни
		денна форма навчання
Кількість кредитів 3,0	0304 право	нормативна
Модулів 2	6.030401 правознавство	Рік підготовки 4
Змістових модулів 2		Семестр 8
ІНДЗ: є		Лекції 26 год.
Загальна кількість годин 108		Практичні (семінари) 22 год.
Тижневих годин (для денної форми навчання):	правознавство	Самостійна робота 26 год.
Аудиторних 3	бакалавр	Індивідуальна робота 34 год.
самостійної роботи 2		Форма контролю: <u>екзамен</u>
індивідуальної роботи 2,5		

2. Мета та завдання навчальної дисципліни

Робоча навчальна програма дисципліни за своїм змістом є документом, що визначає обсяги вмінь і знань, які повинен опанувати студент відповідно до вимог освітньо-кваліфікаційної характеристики, що виключає дублювання навчального матеріалу при вивченні спільних для різних курсів проблем, необхідне методичне забезпечення, складові та технологію оцінювання знань студентів.

Метою вивчення курсу є формування у студентів здатності на практиці застосовувати здобуті знання з аграрного права для надання юридичної допомоги підприємствам і підприємцям, котрі працюють в аграрному секторі; сприяти формуванню правничого світогляду, правосвідомості та правової культури.

Завданнями навчальної дисципліни є:

- формування у студентів розуміння форм, методів та принципів правового регулювання аграрних відносин;
- ознайомлення студентів з основними нормативними актами, які складають правову базу аграрної діяльності в Україні;

- навчання студентів умінню аналізувати конкретні практичні ситуації та застосовувати норми аграрного права.

Об'єктом вивчення є аграрні відносини.

Об'єктом вивчення дисципліни є теоретичні проблеми правового регулювання внутрішніх та зовнішніх аграрних правовідносин, а також практичні питання створення, функціонування і припинення діяльності суб'єктів аграрного права. Предметом вивчення дисципліни виступають централізовані та локальні нормативні акти аграрного законодавства, а також практичні аспекти діяльності суб'єктів господарювання. Наукову основу складають теоретичні розробки українських та зарубіжних вчених.

Предметом дисципліни “Аграрне право України” є: є внутрішні і зовнішні аграрні відносини, які виникають у сфері аграрного права і регулюють норми аграрного законодавства.

Дисципліна “Аграрне право України” має міждисциплінарний характер. Вона інтегрує відповідно до свого предмету знання з іншими освітніми і науковими галузями: цивільним, земельним, трудовим та адміністративним правом.

Після опанування курсу “Аграрне право України” **студент повинен вміти:**

- розрізняти відносини, що регулюються аграрним правом і відносини, що регулюються іншими галузями;
- орієнтуватись у системі нормативних актів, якими регулюються аграрні відносини;
- користуватись джерелами аграрного права, тлумаченнями і коментарями норм права при вирішенні конкретних ситуацій;
- вільно володіти основними поняттями аграрного права і користуватись правовою термінологією;
- добирати літературу з аграрного права, складати конспекти і тези виступів, опрацьовувати правову інформацію;
- складати й оформляти документи правового характеру у сфері аграрних

відносин;

- застосовувати знання з аграрного права для оцінки юридичних факторів, обґрунтовувати їх правову оцінку.

Вивчення курсу “Аграрне право України” *повинно дати студенту:*

- знання теоретичних та практичних засад діяльності суб’єктів господарювання, правової бази їх функціонування;

- вміння використовувати одержані знання для вирішення практичних питань;

- навички застосування правових норм для вирішення конкретних справ у сфері сільськогосподарської діяльності.

Студент повинен знати:

- коло суспільних відносин, що регулюються аграрним правом;

- чинне аграрне законодавство, практику його застосування, проблеми та напрямки його вдосконалення.

3. Програма навчальної дисципліни

Змістовний модуль № 1. Загальні засади аграрного права.

Тема 1. Історія виникнення та розвиток аграрного права та законодавства в Україні

Аграрні відносини на українських землях до XIX ст. Аграрне законодавство середини XIX – першої чверті XX ст. Основні напрями Столипінської реформи. Наслідки відміни кріпацтва. Аграрне законодавство доби української революції (1917-1921 рр.). Основні положення “Тимчасового земельного закону”. Основні положення Закону “Про землю в УНР”. Виникнення та становлення українського радянського аграрного законодавства. Загальна характеристика Примірних статутів колгоспів.

Тема 2. Аграрне право як галузь права

Поняття аграрного права, його завдання і функції. Предмет аграрного права. Внутрішні аграрні правовідносини. Зовнішні аграрні правовідносини. Методи

правового регулювання в аграрному праві. Принципи аграрного права. Система аграрного права. Загальна характеристика загальної частини аграрного права. Загальна характеристика особливої частини аграрного права. Загальна характеристика спеціальної частини аграрного права.

Тема 3. Джерела аграрного права

Особливості джерел аграрного права. Правовий звичай як джерело аграрного права. Конституція України - правова основа джерел аграрного права. Закони - основні джерела аграрного права. Уніфіковані та диференційовані законодавчі акти. Підзаконні акти в системі джерел аграрного права. Акти відомчого характеру. Локальні нормативні акти як джерела аграрного права, їх ознаки та класифікація.

Тема 4. Суб'єкти аграрних правовідносин

Характеристика учасників сільськогосподарського виробництва як суб'єктів аграрного права. Види суб'єктів аграрних правовідносин залежно від виду владності, залежно від способу створення та формування статутного капіталу. Види підприємств, які займаються розведенням тварин. Загальні засади створення і державної реєстрації сільськогосподарських товаровиробників. Характеристика установчих документів сільськогосподарських підприємств. Особливості припинення сільськогосподарських підприємств. Особливості банкрутства фермерських господарств.

Тема 5. Правові засади реформування земельних і майнових відносин

Загальні засади правового регулювання приватизації у аграрному секторі економіки. Поняття приватизації та роздержавлення. Способи приватизації. Особливості приватизації в окремих галузях АПК. Поняття земельної частки (паю). Право земельної частки (паю). Умови паювання землі. Документи, які підтверджують право на пай. Категорії осіб, які мають право на отримання паю.

Правове регулювання договорів оренди земельної частки (паю). Виділення земельної частки (паю) в натурі та отримання її власником земельної ділянки.

Змістовний модуль № 2. Визначення правового статусу окремих суб'єктів та правове регулювання окремих видів аграрних правовідносин.

Тема 6. Правовий статус сільськогосподарського кооперативу в Україні

Поняття та види сільськогосподарських кооперативів. Поняття та ознаки виробничого кооперативу. Поняття та ознаки обслуговуючого кооперативу. Правові умови та порядок створення сільськогосподарського кооперативу та припинення його діяльності. Право членства в сільськогосподарських кооперативах. Органи управління та контролю сільськогосподарського кооперативу та їх компетенція. Правовий режим майна та землі сільськогосподарського кооперативу.

Тема 7. Правове становище господарських товариств в АПК

Поняття, правові ознаки та види сільськогосподарських товариств. Порядок та особливості утворення сільськогосподарського акціонерного товариства і товариства з обмеженою відповідальністю. Правовий режим майна та землі сільськогосподарських товариств. Органи управління та контролю сільськогосподарського товариства та їх компетенція. Майнові фонди сільськогосподарського товариства.

Тема 8. Правове становище фермерських господарств

Поняття та ознаки фермерських господарств. Порядок створення фермерських господарств. Обмеження право власності на земельні ресурси. Земельні та майнові правовідносини у фермерському господарстві. Об'єкти страхування. Оподаткування фермерських господарств. Правове регулювання господарської діяльності фермерського господарства. Державна підтримка діяльності фермерських господарств.

Тема 9. Правове регулювання ведення особистих селянських господарств

Поняття та основні ознаки особистого селянського господарства. Соціальне та пенсійне забезпечення членів особистих селянських господарств. Зайнятість членів особистих селянських господарств. Поняття та види сільського зеленого туризму. Державна підтримка особистих селянських господарств. Правовий режим майна особистого селянського господарства. Правовий режим земель особистого селянського господарства.

Тема 10. Правове забезпечення якості та безпеки сільськогосподарської продукції

Поняття та загальна характеристика правового забезпечення якості та безпеки сільськогосподарської продукції. Ознаки якісної та безпечної продукції. Державне регулювання відносин щодо забезпечення якості та безпеки сільськогосподарської продукції. Права та обов'язки виробників і продавців щодо забезпечення якості та безпеки сільськогосподарської продукції. Вимоги до реклами сільськогосподарської продукції Документи,Ю які підтверджують якість та безпечність продукції.

Тема 11. Правове регулювання охорони довкілля у сільському господарстві

Правова охорона ґрунтів та інших природних ресурсів у сільському господарстві. Правовий інститут меліорації земель у сільському господарстві. Правове регулювання хімізації сільського господарства. Державна реєстрація пестицидів та агрохімікатів. Правове регулювання поводження з відходами сільського господарства. Правове регулювання застосування біотехнологій. Ведення сільськогосподарської діяльності в умовах надзвичайних екологічних ситуацій.

Тема 12. Договірні відносини у сільському господарстві

Поняття і види договорів у сільському господарстві. Характеристика окремих договорів щодо реалізації сільськогосподарської продукції. Договори кредитування та фінансового лізингу за участю аграрних товаровиробників. Договори виробничо-технічного обслуговування.

Тема 13. Юридична відповідальність за порушення аграрного законодавства

Поняття відповідальності за порушення аграрного законодавства. Дисциплінарна відповідальність осіб, зайнятих у сільськогосподарському виробництві. Матеріальна відповідальність працівників сільськогосподарських підприємств. Майнова відповідальність за аграрні правопорушення. Адміністративна відповідальність за порушення аграрного законодавства. Кримінальна відповідальність за порушення аграрного законодавства.

4. Структура навчальної дисципліни

Назви змістових модулів і тем	Кількість годин				
	Усього	у тому числі			
		Лек.	Практ. (Семін.)	Інд.	Сам. роб.
1	2	3	4	5	6
Змістовий модуль 1. Загальні засади аграрного права					
Тема 1. Історія виникнення та розвиток аграрного права та законодавства в Україні	7	2	1	3	1
Тема 2. Аграрне право як галузь права	7	2	1	3	1
Тема 3. Джерела аграрного права	8	2	2	2	2
Тема 4. Суб'єкти аграрних правовідносин	8	2	2	2	2
Тема 5. Аграрні правовідносини	7		2	3	2
Тема 6. Правові засади реформування земельних і майнових відносин	8	2	2	2	2
Разом за змістовим модулем 1	45	10	10	15	20
Змістовний модуль № 2. Визначення правового статусу окремих суб'єктів та правове регулювання окремих видів аграрних правовідносин					
Тема 7. Правовий статус сільськогосподарського кооперативу в Україні	8	2	2	2	2
Тема 8. Правове становище господарських товариств в АПК	8	2	2	2	2
Тема 9. Правове становище фермерських господарств	8	2	2	2	2
Тема 10. Правове регулювання	8	2	2	2	2

ведення особистих селянських господарств					
Тема 11. Правове забезпечення якості та безпеки сільськогосподарської продукції	8	2	2	2	2
Тема 12. Правове регулювання охорони довкілля у сільському господарстві	9	2	2	3	2
Тема 13. Договірні відносини у сільському господарстві	7	2		3	2
Тема 14. Юридична відповідальність за порушення аграрного законодавства	7	2		3	2
Разом за змістовим модулем 2	63	16	12	19	16
Усього годин	108	26	22	34	26

5. Теми практичних (семінарських) занять

№ з/п	Тема	Кількість годин
1	<p>Тема 1. Аграрне право як галузь права та історія його виникнення</p> <p>1. Аграрні відносини на українських землях до XIX ст. 2. Аграрне законодавство середини XIX – першої чверті XX ст. 3. Аграрне законодавство доби української революції (1917-1921 рр.) 4. Виникнення та становлення українського радянського аграрного законодавства. 5. Аграрне право як галузь права та його особливості. 6. Предмет аграрного права України, його зміст. 7. Принципи аграрного права України. 8. Розвиток науки аграрного права.</p>	2
2	<p>Тема 2. Джерела аграрного права</p> <p>1. Особливості джерел аграрного права. 2. Конституція України - правова основа джерел аграрного права. 3. Закони - основні джерела аграрного права. 4. Підзаконні акти в системі джерел аграрного права. 5. Локальні нормативні акти як джерела аграрного права.</p>	2
3	<p>Тема 3. Аграрні правовідносини</p> <p>1. Поняття та особливості аграрних правовідносин. 2. Зміст та елементи аграрних правовідносин. 3. Об'єкти аграрних правовідносин. 4. Підстави виникнення, зміни та припинення аграрних правовідносин. 5. Внутрішні аграрні правовідносини. 6. Зовнішні аграрні правовідносини.</p>	2
4	<p>Тема 4. Суб'єкти аграрного права</p> <p>1. Поняття і класифікація суб'єктів аграрного права. 2. Особливості правового статусу суб'єктів аграрного права. 3. Загальні засади створення суб'єктів аграрного</p>	

	господарювання. 4. Припинення діяльності та особливості банкрутства сільськогосподарських товаровиробників.	2
5	Тема 5. Правові засади реформування земельних і майнових відносин 1. Поняття та види приватизації. 2. Приватизація майна радгоспів та інших державних сільськогосподарських підприємств. 3. Приватизація майна несільськогосподарських підприємств. 3. Поняття земельної частки (паю). Право земельної частки (паю). 4. Правове регулювання договорів оренди земельної частки (паю). 5. Виділення земельної частки (паю) в натурі та отримання її власником земельної ділянки.	2
6	Тема 6. Правовий статус сільськогосподарського кооперативу в Україні 1. Поняття та види сільськогосподарських кооперативів. 2. Правові умови та порядок створення сільськогосподарських кооперативів. 3. Правовий режим майна та землі сільськогосподарського кооперативу. 4. Органи управління та контролю сільськогосподарського кооперативу та їх компетенція. 5. Право членства в сільськогосподарських кооперативах. 6. Право власності сільськогосподарських кооперативів. Неподільний та пайовий фонд. 7. Правові засади реорганізації та ліквідації сільськогосподарських кооперативів.	2
7	Тема 7. Правове становище господарських товариств в АПК 1. Поняття та загальна характеристика правового становища господарських товариств в АПК. 2. Правовий статус сільськогосподарських акціонерних товариств, товариств з обмеженою відповідальністю. 3. Особливості правового статусу найманих працівників у сільськогосподарських господарських товариствах. 4. Особливості ліквідації сільськогосподарських акціонерних товариств і товариств з обмеженою відповідальністю.	2
8	Тема 8. Правове становище фермерських господарств 1. Поняття та загальна характеристика правового статусу фермерських господарств. 2. Умови і порядок створення фермерського господарства. 3. Припинення діяльності фермерського господарства. 4. Земельні правовідносини у фермерському господарстві. 5. Майнові правовідносини у фермерському господарстві. 6. Державна підтримка фермерських господарств. 7. Правове регулювання господарської діяльності фермерського господарства. 8. Відносини фермерського господарства з бюджетом, банківськими установами та страховими організаціями.	2
9	Тема 9. Правове регулювання ведення особистих селянських господарств 1. Поняття та основні ознаки особистого селянського	

	<p>господарства.</p> <p>2. Державна підтримка особистих селянських господарств.</p> <p>3. Правовий режим майна особистого селянського господарства.</p> <p>4. Правовий режим земель особистого селянського господарства.</p>	2
10	<p>Тема 10. Правове забезпечення якості сільськогосподарської продукції. Правове регулювання охорони довкілля у сільському господарстві</p> <p>1. Поняття та загальна характеристика правового забезпечення якості та безпеки сільськогосподарської продукції.</p> <p>2. Державне регулювання відносин щодо забезпечення якості та безпеки сільськогосподарської продукції.</p> <p>3. Права, обов'язки та відповідальність виробників, постачальників і продавців щодо забезпечення якості та безпеки сільськогосподарської продукції.</p> <p>4. Правова охорона ґрунтів та інших природних ресурсів у сільському господарстві.</p> <p>5. Правовий інститут меліорації земель у сільському господарстві.</p> <p>6. Правове регулювання хімізації сільського господарства.</p> <p>7. Правове регулювання поводження з відходами сільського господарства.</p> <p>8. Правове регулювання застосування біотехнологій у сільському господарстві.</p>	2
11	<p>Тема 11. Договірні відносини у сільському господарстві</p> <p>1. Поняття і види договорів у сільському господарстві</p> <p>2. Характеристика окремих договорів щодо реалізації сільськогосподарської продукції.</p> <p>3. Договори кредитування та фінансового лізингу за участю аграрних товаровиробників.</p> <p>4. Договори виробничо-технічного обслуговування.</p>	2
	Разом	22

6. Самостійна робота

Самостійна робота студентів – один з основних засобів оволодіння навчальним матеріалом у час, вільний від аудиторних навчальних занять.

Головною метою самостійної роботи є закріплення, розширення та поглиблення набутих у процесі аудиторної роботи знань, вмінь та навичок, а також самостійне вивчення та засвоєння нового матеріалу під керівництвом викладача, але без його безпосередньої участі.

Питання, що виникають у студентів стосовно виконання запланованих завдань, вирішуються на консультаціях, які проводяться згідно з графіками,

затвердженими кафедрою.

Самостійна робота студентів над навчальною дисципліною “Аграрне право” включає такі форми:

- самостійна робота з літературними джерелами з метою кращого засвоєння програмного матеріалу після відвідування лекцій;
- підготовка двох обов’язкових змістовних модулів;
- підготовка науково-дослідного завдання;
- підготовка контрольної роботи;
- систематизація вивченого матеріалу дисципліни перед іспитом.

Всі завдання самостійної роботи студентів поділяються на обов’язкові та вибіркові, виконуються у встановлені терміни, з відповідною максимальною оцінкою та передбачають певні форми звітності щодо їх виконання. Обов’язкові завдання виконуються кожним без винятку слухачем у процесі вивчення дисципліни, вибіркові завдання є альтернативними.

№ з/п	Тема	Кількість годин
1	Тема 1. Історія виникнення та розвиток аграрного права та законодавства в Україні	1
2	Тема 2. Аграрне право як галузь права	1
3	Тема 3. Джерела аграрного права	2
4	Тема 4. Суб’єкти аграрних правовідносин	2
5	Тема 5. Аграрні правовідносини	2
6	Тема 6. Правові засади реформування земельних і майнових відносин	2
7	Тема 7. Правовий статус сільськогосподарського кооперативу в Україні	2
8	Тема 8. Правове становище господарських товариств в АПК	2
9	Тема 9. Правове становище фермерських господарств	2
10	Тема 10. Правове регулювання ведення особистих селянських господарств	2
11	Тема 11. Правове забезпечення якості та безпеки сільськогосподарської продукції	2
12	Тема 12. Правове регулювання охорони довкілля у сільському господарстві	2
13	Тема 13. Договірні відносини у сільському господарстві	2
14	Тема 14. Юридична відповідальність за порушення аграрного законодавства	2
	Разом	26

Перелік тем для контрольних робіт

1. Аграрне право як галузь права, його історичні витоки та особливості.
2. Принципи аграрного права України.
3. Розвиток науки аграрного права.
4. Основні напрями аграрно-правових наукових досліджень на сучасному етапі.
5. Проблеми сучасного наукового правового забезпечення аграрної реформи в Україні.
6. Наука про розвиток сучасного аграрного законодавства та розробку його теоретичних засад.
7. Нові правові інститути аграрного права України; проблеми їх розвитку; роль юридичної науки в їх обґрунтуванні.
8. Представники науки аграрного права України.
9. Особливості джерел аграрного права.
10. Конституція України — правова основа джерел аграрного права.
11. Закони — основні джерела аграрного права.
12. Підзаконні акти в системі джерел аграрного права.
13. Внутрішні аграрні правовідносини.
14. Зовнішні аграрні правовідносини.
15. Локальні нормативні акти.
16. Поняття, види й особливості аграрних правовідносин.
17. Особливості правового статусу суб'єктів аграрного господарювання.
18. Загальні засади створення та ліквідації суб'єктів аграрного господарювання.
19. Загальні питання ринкових перетворень на селі.
20. Правове регулювання приватизації в АПК.
21. Правове регулювання паювання.
22. Правові засоби формування інфраструктури аграрного ринку.
23. Правове регулювання зовнішньоекономічної діяльності в аграрному секторі.
24. Правове забезпечення формування ринку сільськогосподарської техніки.
25. Правове регулювання ринку зерна.
26. Правове регулювання ринку цукру.
27. Правове регулювання ринку алкоголю й тютюну.
28. Правові засади державної регулятивної діяльності в сільському господарстві.
29. Форми й методи регулятивної діяльності державних органів у сільському господарстві.
30. Система й повноваження державних органів, які здійснюють регулювання сільського господарства.
31. Органи державного контролю та інспекції в АПК.
32. Загальна характеристика фінансової діяльності сільськогосподарських підприємств та її правове регулювання.
33. Поняття соціального розвитку села.
34. Правовий режим об'єктів соціальної сфери села.
35. Правове забезпечення наукових досліджень, підготовки кадрів для села та зайнятості сільського населення.

36. Правове регулювання розвитку житлово-комунального та дорожнього господарства на селі.
37. Правове забезпечення культурно-побутового та спортивно-оздоровчого обслуговування жителів сільського населення.
38. Дисциплінарна відповідальність осіб, зайнятих у сільськогосподарському виробництві.
39. Матеріальна відповідальність працівників сільськогосподарських підприємств.
40. Майнова відповідальність за аграрні правопорушення.
41. Адміністративна відповідальність за порушення аграрного законодавства.
42. Поняття і склад земель сільськогосподарського призначення.
43. Землі сільськогосподарського призначення як об'єкт правового регулювання.
44. Особливості правового режиму земель сільськогосподарського призначення.
45. Права та обов'язки сільськогосподарських землекористувачів.
46. Правові форми використання природних ресурсів у сільському господарстві.
47. Правове регулювання водокористування в сільському господарстві.
48. Правове регулювання надрокористування в сільському господарстві.
49. Правове регулювання використання тваринного світу у сільському господарстві.
50. Правове регулювання використання рослинного світу в сільському господарстві.
51. Правове регулювання лісокористування в сільському господарстві.
52. Поняття та загальна характеристика правового становища господарських товариств в АПК.
53. Правовий статус сільськогосподарських акціонерних товариств.
54. Правовий статус сільськогосподарських товариств з обмеженою відповідальністю.
55. Особливості правового статусу найманих працівників у сільськогосподарських акціонерних товариствах і товариствах з обмеженою відповідальністю.
56. Особливості ліквідації сільськогосподарських акціонерних товариств і товариств з обмеженою відповідальністю.
57. Поняття та види сільськогосподарських кооперативів.
58. Правові умови та порядок створення сільськогосподарських кооперативів.
59. Статути сільськогосподарських кооперативів.
60. Членство в сільськогосподарських кооперативах.
61. Правовий режим майна та землі сільськогосподарського кооперативу.
62. Органи управління та контролю сільськогосподарського кооперативу та їх компетенція.
63. Правові засади реорганізації та ліквідації сільськогосподарських кооперативів.
64. Поняття та загальна характеристика правового статусу фермерських

господарств.

65. Умови і порядок створення фермерського господарства та припинення його діяльності.
66. Земельні правовідносини у фермерському господарстві.
67. Майнові правовідносини у фермерському господарстві.
68. Правове регулювання господарської діяльності фермерського господарства.
69. Відносини фермерського господарства з бюджетом, банківськими установами та страховими організаціями.
70. Поняття та основні ознаки особистого селянського господарства.
71. Правовий режим майна особистого селянського господарства.
72. Правовий режим земель особистого селянського господарства.
73. Державна підтримка особистих селянських господарств.
74. Поняття та загальна характеристика правового становища державних і комунальних сільськогосподарських підприємств.
75. Правовий режим майна та особливості здійснення господарської діяльності державними й комунальними сільськогосподарськими підприємствами.
76. Загальна характеристика законодавства про окремі види сільськогосподарської діяльності.
77. Правове регулювання тваринництва.
78. Загальна характеристика правового регулювання галузі тваринництва.
79. Правове регулювання племінної справи у тваринництві.
80. Правове регулювання бджільництва.
81. Правове регулювання виробництва рибної продукції.
82. Правове регулювання ветеринарної медицини.
83. Правова охорона прав на штами мікроорганізмів.
84. Правове регулювання рослинництва.
85. Правова охорона прав на сорти рослин.
86. Правове регулювання насінництва.
87. Правове регулювання захисту рослин.
88. Правові аспекти вирощування наркотичних рослин.
89. Особливості аграрно-правового регулювання договірних правовідносин у сільському господарстві.
90. Класифікація договірних зобов'язань у сільському господарстві.
91. Контрактація та інші окремі договори щодо реалізації сільськогосподарської продукції.
92. Особливості аграрно-правового регулювання ринку зерна та заставних закупівель сільськогосподарської продукції.
93. Науково-технічна продукція як об'єкт правового регулювання та обігу в сільському господарстві.
94. Договори на передачу майнового права на науково-технічну продукцію та прав на її використання.
95. Права на сорт як окремий предмет договору на використання науково-технічної продукції.
96. Права на селекційні досягнення у тваринництві як окремий предмет

договору на використання науково-технічної продукції.

97. Договори на виконання науково-дослідних, дослідно-конструкторських і технологічних робіт у сфері сільського господарства.

98. Поняття та загальна характеристика правового забезпечення якості та безпеки сільськогосподарської продукції.

99. Державне регулювання відносин щодо забезпечення якості та безпеки сільськогосподарської продукції.

100. Права, обов'язки та відповідальність виробників, постачальників і продавців щодо забезпечення якості та безпеки сільськогосподарської продукції.

101. Загальна характеристика законодавства про охорону довкілля в сільському господарстві.

102. Правова охорона ґрунтів та інших природних ресурсів у сільському господарстві.

103. Правовий інститут меліорації земель у сільському господарстві.

104. Правове регулювання хімізації сільського господарства.

105. Правове регулювання поводження з відходами сільського господарства.

106. Правове регулювання застосування біотехнологій у сільському господарстві.

107. Правове регулювання ведення сільськогосподарської діяльності в умовах надзвичайних екологічних ситуацій.

108. Правові форми організації праці в сільськогосподарських підприємствах.

109. Підбір, підготовка та розстановка кадрів сільськогосподарського виробництва.

110. Робочий час і час відпочинку працівників сільського господарства.

111. Трудова дисципліна в сільськогосподарських підприємствах.

112. Охорона праці та здоров'я працівників сільського господарства.

113. Порядок розгляду трудових спорів працівників сільського господарства.

114. Поняття та особливості оплати праці в сільськогосподарських підприємствах.

115. Особливості оплати праці в рослинництві, тваринництві, а також механізаторів сільськогосподарських підприємств.

116. Підстави та порядок відшкодування збитків, заподіяних власникам земель і землекористувачам.

117. Фіксований сільськогосподарський податок. Визначення його розміру та порядок сплати.

118. Юридична відповідальність землевласників і землекористувачів за шкоду, заподіяну землям сільськогосподарського призначення та іншим природним об'єктам.

119. Державне регулювання відносин у сільському господарстві зарубіжних країн.

120. Аграрне право та законодавство США, Німеччини, Франції, Великої Британії, Ізраїлю, Польщі, Росії.

7. Індивідуальні завдання

Вивчення дисципліни «Аграрне право» передбачає виконання ІНДЗ.

Індивідуально-консультативна робота є формою організації навчальної роботи викладача зі студентами, яка проводиться з метою посилення мотивації студентів до пізнавальної діяльності та розвитку їх індивідуальних здібностей.

Індивідуально-консультативна робота проводиться у формі індивідуальних занять, консультацій, перевірки виконання індивідуальних завдань, перевірки та захисту завдань, що винесені на поточний контроль за графіком індивідуально-консультативної роботи викладачів, який затверджується завідувачем кафедри один раз на семестр. Графік індивідуально-консультативної роботи доводиться до відома студентів на початку вивчення дисципліни.

У навчальну та індивідуальну роботу викладача зі студентом не обліковується. Для самостійного опрацювання студентом рекомендується відповідна наукова література та періодичні видання, що передбачено тематичним планом навчальної дисципліни. Викладач визначає зміст самостійної роботи, узгоджує її з лекційними та семінарськими заняттями, розробляє засоби проведення її поточного та підсумкового контролю та здійснює перевірку якості під час практичних занять.

Виконання індивідуально-дослідних завдань включається до поточного оцінювання.

Завдання до науково-дослідних робіт: скласти по вивчених темах дві задачі з подальшим їх обов'язковим розв'язанням та 10 тестових завдань по різних темах семінарських занять. ІНДЗ оцінюється відповідно до складності поданих завдань та правильності розв'язку задач.

8. Методи навчання

Навчальний процес в сучасних умовах реформування системи вищої освіти вимагає постійного вдосконалення. Це обумовлено, перш за все, зміною

пріоритетів та соціальних цінностей: інтеграційні процеси усе більше усвідомлюються як засіб досягнення такого рівня якості освіти, який в найбільшій мірі відповідає задоволенню потреб людини та розвитку її духовного багатства.

При вивченні дисципліни використовуються наступні методи навчання:

Пояснювально-ілюстративний метод або інформаційно-рецептивний; репродуктивний метод (репродукція - відтворення); метод проблемного викладу; дослідницький метод; практичні методи; дискусійні методи.

При вивченні дисципліни використовуються наступні засоби навчання:

– *технічні засоби навчання* – обладнання й апаратура, що застосовуються в навчальному процесі з метою підвищення його ефективності;

– *екранні засоби*. До них належать діапозитиви, дидактичні матеріали для епіпроекції;

– *друковані засоби*. До них належать таблиці, графіки, роздатковий матеріал;

– *комп'ютерні та інформаційні технології*.

9. Форма підсумкового контролю успішності навчання

Формою підсумкового контролю дисципліни “Аграрне право” є екзамен, який проводиться в усній формі.

Підсумкове модульне оцінювання.

Перше підсумкове модульне оцінювання проводиться у письмовій формі.

Перелік питань на модуль.

1. Аграрні відносини на українських землях до XIX ст.
2. Аграрне законодавство середини XIX – першої чверті XX ст.
3. Аграрне законодавство доби української революції (1917-1921 рр.)
4. Виникнення та становлення українського радянського аграрного законодавства.
5. Аграрне право як галузь права та його особливості.
6. Предмет аграрного права України, його зміст.
7. Принципи аграрного права України.
8. Розвиток науки аграрного права.

9. Особливості джерел аграрного права.
10. Конституція України - правова основа джерел аграрного права.
11. Закони - основні джерела аграрного права.
12. Підзаконні акти в системі джерел аграрного права.
13. Локальні нормативні акти як джерела аграрного права.
14. Поняття та особливості аграрних правовідносин.
15. Зміст та елементи аграрних правовідносин.
16. Об'єкти аграрних правовідносин.
17. Підстави виникнення, зміни та припинення аграрних правовідносин.
18. Внутрішні аграрні правовідносини.
19. Зовнішні аграрні правовідносини.
20. Поняття і класифікація суб'єктів аграрного права.
21. Особливості правового статусу суб'єктів аграрного права.
22. Загальні засади створення суб'єктів аграрного господарювання.
23. Припинення діяльності та особливості банкрутства сільськогосподарських товаровиробників.
24. Поняття та види приватизації.
25. Приватизація майна радгоспів та інших державних сільськогосподарських підприємств.
26. Приватизація майна несільськогосподарських підприємств.
27. Поняття земельної частки (паю). Право земельної частки (паю).
28. Правове регулювання договорів оренди земельної частки (паю).
29. Виділення земельної частки (паю) в натурі та отримання її власником земельної ділянки.

Друге підсумкове модульне оцінювання проводиться у формі тестів.

Питання підготовки до екзамену

1. Аграрні відносини на українських землях до XIX ст.
2. Аграрне законодавство середини XIX – першої чверті XX ст.
3. Аграрне законодавство доби української революції (1917-1921 рр.)
4. Виникнення та становлення українського радянського аграрного законодавства.
5. Аграрне право як галузь права та його особливості.
6. Предмет аграрного права України, його зміст.
7. Принципи аграрного права України.
8. Розвиток науки аграрного права.
9. Особливості джерел аграрного права.
10. Конституція України - правова основа джерел аграрного права.
11. Закони - основні джерела аграрного права.
12. Підзаконні акти в системі джерел аграрного права.
13. Локальні нормативні акти як джерела аграрного права.
14. Поняття та особливості аграрних правовідносин.
15. Зміст та елементи аграрних правовідносин.
16. Об'єкти аграрних правовідносин.
17. Підстави виникнення, зміни та припинення аграрних правовідносин.
18. Внутрішні аграрні правовідносини.
19. Зовнішні аграрні правовідносини.

20. Поняття і класифікація суб'єктів аграрного права.
21. Особливості правового статусу суб'єктів аграрного права.
22. Загальні засади створення суб'єктів аграрного господарювання.
23. Припинення діяльності та особливості банкрутства сільськогосподарських товаровиробників.
24. Поняття та види приватизації.
25. Приватизація майна радгоспів та інших державних сільськогосподарських підприємств.
26. Приватизація майна несільськогосподарських підприємств.
27. Поняття земельної частки (паю). Право земельної частки (паю).
28. Правове регулювання договорів оренди земельної частки (паю).
29. Виділення земельної частки (паю) в натурі та отримання її власником земельної ділянки.
30. Поняття та види сільськогосподарських кооперативів.
31. Правові умови та порядок створення сільськогосподарських кооперативів.
32. Правовий режим майна та землі сільськогосподарського кооперативу.
33. Органи управління та контролю сільськогосподарського кооперативу та їх компетенція.
34. Право членства в сільськогосподарських кооперативах.
35. Право власності сільськогосподарських кооперативів. Неподільний та пайовий фонд.
36. Правові засади реорганізації та ліквідації сільськогосподарських кооперативів.
37. Поняття та загальна характеристика правового становища господарських товариств в АПК.
38. Правовий статус сільськогосподарських акціонерних товариств, товариств з обмеженою відповідальністю.
39. Особливості правового статусу найманих працівників у сільськогосподарських господарських товариствах.
40. Особливості ліквідації сільськогосподарських акціонерних товариств і товариств з обмеженою відповідальністю.
41. Поняття та загальна характеристика правового статусу фермерських господарств.
42. Умови і порядок створення фермерського господарства.
43. Припинення діяльності фермерського господарства.
44. Земельні правовідносини у фермерському господарстві.
45. Майнові правовідносини у фермерському господарстві.
46. Державна підтримка фермерських господарств.
47. Правове регулювання господарської діяльності фермерського господарства.
48. Відносини фермерського господарства з бюджетом, банківськими установами та страховими організаціями.
49. Поняття та основні ознаки особистого селянського господарства.
50. Державна підтримка особистих селянських господарств.
51. Правовий режим майна особистого селянського господарства.
52. Правовий режим земель особистого селянського господарства.
53. Поняття та загальна характеристика правового забезпечення якості та безпеки сільськогосподарської продукції.

54. Державне регулювання відносин щодо забезпечення якості та безпеки сільськогосподарської продукції.
55. Права, обов'язки та відповідальність виробників, постачальників і продавців щодо забезпечення якості та безпеки сільськогосподарської продукції.
56. Правова охорона ґрунтів та інших природних ресурсів у сільському господарстві.
57. Правовий інститут меліорації земель у сільському господарстві.
58. Правове регулювання хімізації сільського господарства.
59. Правове регулювання поводження з відходами сільського господарства.
60. Правове регулювання застосування біотехнологій у сільському господарстві.
62. Ведення сільськогосподарської діяльності в умовах надзвичайних екологічних ситуацій.
63. Поняття і види договорів у сільському господарстві
64. Характеристика окремих договорів щодо реалізації сільськогосподарської продукції.
65. Договори кредитування та фінансового лізингу за участю аграрних товаровиробників.
66. Договори виробничо-технічного обслуговування.
67. Поняття відповідальності за порушення аграрного законодавства.
68. Дисциплінарна відповідальність осіб, зайнятих у сільськогосподарському виробництві.
69. Матеріальна відповідальність працівників сільськогосподарських підприємств.
70. Майнова відповідальність за аграрні правопорушення.
71. Адміністративна відповідальність за порушення аграрного законодавства.
72. Кримінальна відповідальність за порушення аграрного законодавства.

10. Методи та засоби діагностики успішності навчання

Методи діагностики успішності навчання: усне опитування на практичних заняттях, контрольні роботи, колоквіуми, реферати, тести успішності, іспит (усний).

Засоби діагностики успішності навчання: опитування студентів, написання контрольних робіт під час практичних занять, проведення письмового тестування виконання творчих завдань під час практичних занять.

11. Розподіл балів, які отримують студенти

Об'єктом поточного контролю знань студента є: систематичність та активність роботи протягом семестру над вивченням програмного матеріалу дисципліни.

Протягом семестру проводяться два залікові модульні контролі, та виконання студентами індивідуального науково-дослідного завдання, яке оцінюється максимум у 7 балів. Максимальна оцінка за виконання поточного

контролю - 40 балів.

Максимальна модульна оцінка за виконання залікового модуля № 1 -20 балів. Максимальна модульна оцінка за виконання залікового модуля № 2 -20 балів.

Максимальна оцінка за виконання контрольної роботи – 20 балів.

Таким чином, протягом семестру за виконання завдань поточного модульного контролю слухач може набрати максимально 100 балів.

Поточний контроль (мах = 40 балів)											Модульний контроль (мах = 60 балів)			Загальна кількість балів	
Модуль 1											Модуль 2				
Змістовий модуль 1					Змістовий модуль 2						ІНДЗ	МКР 1	МКР 2		Контрол. робота
T1	T2	T3	T4	T5	T6	T7	T8	T9	T10	T11	7	20	20	20	100
3	3	3	3	3	3	3	3	3	3	3					

Студент має відпрацювати кожне пропущене практичне заняття. Шляхом усної здачі тем семінарських занять.

Якщо підсумкова оцінка (бали) з дисципліни є сумою підсумкових модульних оцінок та становить не менше 75 балів, то, за згодою студента, вона може бути зарахована як підсумкова оцінка з навчальної дисципліни.

В разі, якщо студента не влаштовує загальна кількість набраних протягом семестру балів, він має право скласти іспит. В разі складання іспиту, кількість балів, яку студент набрав за результатами залікових модулів № 1; 2 та контрольної роботи – анулюється. Максимальна оцінка за виконання підсумкових контрольних заходів (іспиту) – 60 балів.

Екзамен складається студентами в період заліково-екзаменаційних сесій, передбачених навчальним планом, згідно із затвердженим графіком навчального процесу та розкладом. Екзамен складається в усній формі.

Підсумкова семестрова оцінка у випадку складання іспиту визначається як сума поточної семестрової та екзаменаційної оцінок у балах, за національною шкалою та за шкалою ECTS. Зазначена оцінка заноситься до екзаменаційної

відомості та індивідуального навчального плану студента.

Оцінка в балах	Оцінка за національною шкалою	Оцінка за шкалою ECTS	
		оцінка	пояснення
90-100	Відмінно	A	відмінне виконання
82-89	Добре	B	вище середнього рівня
75-81		C	загалом хороша робота
67-74	Задовільно	D	непогано
60-66		E	виконання відповідає мінімальним критеріям
1 – 59	Незадовільно	Fx	необхідне перескладання

12. Список джерел

Нормативно - правові акти:

1. Конституція України (із змінами від 08.12.2004р.) // Відомості Верховної Ради України. – 1996. – № 30. – Ст.141.
2. Господарський кодекс України від 16.01.2003р. // Відомості Верховної Ради України. – 2003. – № 18, 19-20, 21-22. – Ст. 144.
3. Земельний кодекс України (із змінами і доповненнями) // Відомості Верховної Ради України. – 2002. – № 3-4. – Ст.27.
4. Цивільний кодекс України від 16.01.2003р. // Відомості Верховної Ради України. – 2003. – № 40-44. – Ст.356.
5. Про безпечність та якість харчових продуктів: Закон України від 23.12.1997р.(із змінами і доповненнями), в редакції закону від 06.09.2005р. // Відомості Верховної Ради України. – 2005. – № 50. – Ст.533.
6. Про державний контроль за використанням та охороною земель: Закон України від 19.06.2003 // Відомості Верховної Ради України. – 2003. – № 39. – Ст.350.
7. Про державну підтримку сільського господарства України: Закон України від 24.06.2004р.(із змінами і доповненнями) // Відомості Верховної Ради України. – 2004. – № 49. – Ст.527.
8. Про державну реєстрацію юридичних осіб та фізичних осіб - підприємців: Закон України від 15.05.2003р.(із змінами і доповненнями) // Відомості Верховної Ради України. – 2003. – № 31-32. – Ст.263.
9. Про зерно та ринок зерна в Україні: Закон України від 04.07.2002р.(із змінами і доповненнями) // Відомості Верховної Ради України. – 2002. – № 35. – Ст.258.
10. Про колективне сільськогосподарське підприємство: Закон

України від 14.02.1992р.(із змінами і доповненнями) // Відомості Верховної Ради України. – 1992. – № 20. – Ст.272.

11. Про кооперацію: Закон України від 10.08.2003р. (із змінами і доповненнями) // Відомості Верховної Ради України. – 2004. – № 5. – Ст.35.

12. Про кредитні спілки: Закон України від 20.12.2001р. (із змінами і доповненнями) // Відомості Верховної Ради України. – 2002. – № 15. – Ст.101.

13. Про насіння і садивний матеріал: Закон України від 26.12.2002р. (із змінами і доповненнями) // Відомості Верховної Ради України. – 2003. – № 13. – Ст.92.

14. Про основні засади державної аграрної політики на період до 2015 року: Закон України від 18.10.2005р. (із змінами і доповненнями) // Відомості Верховної Ради України. – 2006. – № 1. – Ст. 17.

15. Про оренду землі: Закон України від 06.10.1998р. (із змінами і доповненнями), в редакції закону від 02.10.2003р. // Відомості Верховної Ради України. – 2004. – № 10. – Ст.102.

16. Про особисте селянське господарство: Закон України від 15.05.2003р.(із змінами і доповненнями) // Відомості Верховної Ради України. – 2003. – № 29. – Ст.232.

17. Про особливості приватизації майна в агропромисловому комплексі: Закон України від 10.07.1996р. (із змінами і доповненнями) // Відомості Верховної Ради України. – 1996. – № 41. – Ст.188.

18. Про охорону земель: Закон України від 19.06.2003 // Відомості Верховної Ради України. – 2003. – № 39. – Ст.349.

19. Про охорону прав на сорти рослин: Закон України від 21.04.1993р. (із змінами і доповненнями), в редакції закону від 17.01.2002р. // Відомості Верховної Ради України. – 2002. – № 23. – Ст.163.

20. Про пестициди і агрохімікати: Закон України від 02.03.1995р. (із змінами і доповненнями) // Відомості Верховної Ради України. – 1995. – №14. – Ст.91.

21. Про перелік об'єктів , права державної власності, що не підлягають приватизації: Закон України від 07.07.1999 // Відомості Верховної Ради України. – 1999. – № 37. – Ст.332.

22. Про племінну справу у тваринництві: Закон України від 15.12.1993р. (із змінами і доповненнями), в редакції закону від 21.12.1999р. // Відомості Верховної Ради України. – 2000. – № 6-7. – Ст.37.

23. Про плату за землю: Закон України від 03.07.1992р. (із змінами і доповненнями), в редакції закону від 19.09.1996р. // Відомості Верховної Ради України. – 1996. – № 45. – Ст.238.

24. Про пріоритетність соціального розвитку села та агропромислового комплексу в народному господарстві: Закон України від 17.10.1990р.(із змінами і доповненнями), в редакції закону від 15.05.1992р. // Відомості Верховної Ради України. – 1990. – № 45. – Ст.602.

25. Про порядок виділення в натурі (на місцевості) земельних

ділянок власникам земельних часток (паїв): Закон України від 05.06.2003р. // Відомості Верховної Ради України. – 2003. – № 38. – Ст.314.

26. Про рибу, інші водні живі ресурси⁵ та харчову продукцію з них: Закон України від 06.02.2003р. (із змінами і доповненнями) // Відомості Верховної Ради України. – 2003. – № 15. – Ст. 107.

27. Про сільськогосподарську кооперацію: Закон України від 17.07.1997р.(із змінами і доповненнями) // Відомості Верховної Ради України. – 1997. – № 39. – Ст.261.

28.Про споживчу кооперацію: Закон України від 10.04.1992р.(із змінами і доповненнями) // Відомості Верховної Ради України. – 1992. – № 30. – Ст.414.

29.Про фермерське господарство: Закон України від 19.06.2003р. (із змінами і доповненнями) // Відомості Верховної Ради України. – 2003. – № 45. – Ст.363.

30. Про фіксований сільськогосподарський податок: Закон України від 17.12.1998р.(із змінами і доповненнями) // Відомості Верховної Ради України. - 1999. - №5-6. - Ст.39.

31. Положення про Міністерство аграрної політики України: Затверджене Указом Президента України від 07.06.2000р. // Офіційний вісник України. – 2000. – № 23. – Ст.933.

32. Про заходи щодо забезпечення захисту майнових прав селян у процесі реформування аграрного сектора економіки // Указ Президента України від 29.01.2001р. № 62/2001 // Офіційний Вісник України. – 2001. – № 5. – Ст. 176.

33. Положення про Державний комітет України по земельних ресурсах: Затверджене Указом Президента України від 14.08.2000р. № 970/2000// Офіційний вісник України. – 2000. – № 42. – Ст.1786.

34. Положення про порядок приватизації майна радгоспів та інших державних сільськогосподарських підприємств, а також заснованих на їх базі орендних підприємств: Затверджене наказом Фонду державного майна України від 17.08.2000р. №1718 // Офіційний вісник України. – 2000. – № 40. – Ст.431.

35. Про приватизацію земельних ділянок: Декрет Кабінету Міністрів України від 26.12.1992р. № 15-92 // Відомості Верховної Ради України. – 1993. – № 10. – Ст.79.

36. Типове положення про Головне управління сільського господарства і продовольства обласної, управління сільського господарства і продовольства Севастопольської міської державної адміністрації: Затверджене постановою Кабінету міністрів України від 12.10.2000р. № 1546// Офіційний вісник України. – № 42. – Ст. 1786.

Основна література:

1. Аграрна історія України: Курс лекцій. – Кам'янець - Подільський „Абетка”, 2005. – 300с.

2. Аграрне законодавство України: проблеми ефективності: Монографія / Заред. В.І. Семчика. – К, 1998. – 245с.
3. Аграрне право України: Підручник / за ред. В.М., Гайворонського та В.П.Жушмана. – Х.: Право, 2003. – 240с.
4. Аграрне право: Навч., посібник / За ред. В.П. Жушмана. – Харків, 1997. – 230с.
5. Аграрне право України: Підручник/ за ред. О.О. Погрібного. – К.: Істина, 2007. – 448с.
6. Аграрне право України: підручник / за ред. В.З. Янчука. – К.: Юрінком Інтер, 2000. – 720с.
7. Аграрне право України: Практикум / за ред. В.З. Янчука. – К.: Юрінком Інтер, 2001. – 256с.
8. Агропромисловий комплекс: правові питання / За ред. Ю.С. Шемшученка. – К: Урожай, 1992. – 192с.
9. Андрейцев В.І. Правові засади земельної реформи і приватизації земель в Україні: Навч. - практ. посібник. – К.: Істина, 1999. – 320с.
10. Бичкова І.В. Договірні відносини по державних закупках продукції у сільськогосподарських підприємств. – К., 1969. – 212с.
11. Василюк С.Ф. Правові засоби зміцнення трудової дисципліни в колгоспах. – К.: Т-во „Знання”, 1982. – 48с.
12. Гафурова О.В. Сільськогосподарські виробничі кооперативи: права та обов'язки членів. – К., 2006. – 200с.
13. Гуревський В.К. Право приватної власності громадян України на землі сільськогосподарського призначення. – Одеса, 2000. – 136с.
14. Дмитенко І.А. Екологічне право України: Підручник. – К., 2001. – 352с.
15. Єрмоленко В.М. Майнові правовідносини приватних сільськогосподарських підприємств: теорія, законодавство, практика: Монографія. — К.: Магістр - XXI ст., 2005. – 304с.
16. Жушман В.П. Аграрне право та законодавство України: Навчально-практичний посібник. – Харків, 2003. – 448с.
17. Жушман В.П. Аграрне право та законодавство України (в питаннях та відповідях): навчально - практичний посібник. – Х.: ТОВ „Одіссей”, 2008. – 736с.
18. Запорожец А.М. Аграрне право: Учебное пособие. – Харьков, 1997. – 109с.
19. Земельне право: Підручник / За ред. В.І. Семчика і П.Ф. Кулиничка. - К., 2001. – 424с.
20. Земельний кодекс України: Коментар / За ред. А.П. Гетьмана, М.В.Шульги. – Харків, 2002. – 370с.
21. Земельний кодекс України: Науково-практичний коментар / За заг. ред. В.І. Семчика. – К., 2003.
22. Землі сільськогосподарського призначення: права громадян України: Наук.-навч. посібник / За ред. Н.І. Титової. – Львів: Вид-во ПАІС, 2005. – 368с.

23. Зіновчук В.В. Кооперативна ідея в сільському господарстві України і США. – К.: Логос, 1996. – 224с.
24. Зіновчук В.В. Організаційні основи сільськогосподарського кооперативу. – К.: Логос, 2001. – 380с.
25. Ковалюк О.М., Лех Г.А., Реверчук С.К. Сімейні господарства України: принципи, механізми, перспективи. Навчальний посібник / За ред. С.К. Реверчука. – К.: Атіка, 2002. – 176.
26. Кооперативне право: Підручник / За ред. В.І. Семчика. – К., 1998. – 336с.
27. Науково - практичний коментар до Закону України „Про особисте селянське господарство”/ За ред. В.В. Носіка. — К.: Кондор, 2004. — 252с.
28. Науково - практичний коментар Земельного кодексу України/ За ред. В.В.Медведчука. – К.: Юрінком Інтер, 2004. – 656с.
29. Організаційно - правові питання аграрної реформи в Україні: Монографія / За ред. В.І. Семчика. – К.: ІДП НАН України, 2003. – 280с.
30. Сташевський А.М. Аграрне право України. – К.: Знання, 2005. – 173с.
31. Титова Н.І. Відповідальність за порушення законодавства про охорону природи. – Львів, 1973. – 220с.
32. Титова Н.І. Фермерство в Україні: основні правові засади. Питання та відповіді. – Львів, 1998. – 184с.
33. Уркевич В.Ю. Проблеми теорії аграрних правовідносин: Монографія. – Х.: Харків юридичний, 2007. – 496с.
34. Уркевич В.Ю., Шульга М.В. Актуальні проблеми правового забезпечення продовольчої безпеки України монографія / О.М. Батигіна, В.М. Жушман, В.М. Корнієнко та ін. – Х., 2013. – 326 с.
35. Федорович В.І. Правові основи створення та діяльності сільськогосподарських кооперативів в Україні. – Львів, 1998. – 142с.
36. Янчук В.В. Правова охорона земель сільськогосподарського призначення. – К., 1987. – 81с.

Додаткова література:

1. Бабенко А. Деякі питання правової, природи договору про закупівлю // Право України. – 2006. – № 11. – С. 124-127.
2. Багай Н.О. Розвиток науки аграрного права України: Автореф. дис. ...канд. юрид. наук: 12.00.06/ НАН України. Ін-т держави і права імені В.М. Корецького. – К., 2002. – 19с.
3. Барабаш А., Барабаш Р. Правовий режим земельних ділянок, наданих для ведення товарного сільськогосподарського виробництва приватним власникам та користувачам // Право України. – 2007. – № 4. – С. 111-114.
4. Батигіна О. Розвиток законодавства щодо оптової реалізації аграрної продукції: історико - правовий аналіз // Право України. – 2004. – № 12. – С.48-50.

5. Батигіна О. Правове становище агроторгових домів // Право України . – 2006. – № 3. – С. 39-42.
6. Бердников Є., Пастушенко П. Трансформація інституту постійного землекористування у зв'язку із прийняттям нового Земельного кодексу України // Право України. – 2004. – № 2. – С. 59-64.
7. Бистров Г., Статівка А. Щодо проекту Програми створення та функціонування ринку зерна держав.— учасниць СНД // Право України. – 2000. – № 8. – С.64-67.
8. Бондар О. Правове регулювання земельних відносин майнового характеру // Право України. – 2000. – № 6. – С. 53-56.
9. Бондарева А. Земля не повинна стати, власністю кількох кланів або реформа в агропромисловому комплексі з погляду практика // Віче. – 2007. – № 9-10. – С.21-23.
10. Браніцький О. Тенденції законодавчого закріплення правового становища спеціалістів сільського господарства // Право України. – 2004. – № 11. – С.70-74.
11. Браніцький О. Класифікація прав і обов'язків спеціалістів сільського господарства // Право України. – 2005. – № 6. – С. 106-109.
12. Бугера С. Державне регулювання у галузі бджільництва // Право України. – 2006. – № 11. – С.131-133.
13. Васильєва В. Поняття та особливості посередницьких договорів // Право України. – 2004. – № 12. – С. 42-43.
14. Вівчаренко О. Юридична відповідальність за порушення гарантій права власності на землю в Україні // Право України. – 2008. – № 8. – С. 81-86.
15. Гафурова О. Право власності членів сільськогосподарських виробничих кооперативів на землю // Право України. – 2003. – № 1. – С. 68-72.
16. Духневич А. Перспективи розвитку і правове регулювання діяльності сільської кооперації у формі кредитних спілок // Право України. – 2001. – № 9. – С. 41-43.
17. Єрмоленко В. Земельні ресурси в майновому обороті // Право України. – 2004. – № 6. – С. 43-45.
18. Єрмоленко В. До питання нормативного визначення поняття приватного сільськогосподарського підприємства // Підприємництво, господарство і право. – 2006. – № 11. – С. 44-47.
19. Загнітко О., Малига В. Правовий статус підприємств колективної власності// Право України. – 2005. – № 2. – С. 43-47.
20. Земко А. Поняття підсобних виробництв сільськогосподарських підприємств // Право України. – 2003. – №8. – С. 70-72.
21. Ільницька Н.В. Оренда земель сільськогосподарського призначення: правові аспекти: Автореф. дис, ...канд. юрид. наук: 12.00.06 / НАН України. Ін-т держави і права імені В.М. Корецького. – К., 2001. – 21с.
22. Коваленко Т.О. Правові аспекти реструктуризації

недержавних сільськогосподарських підприємств: Автореф. дис. ...канд. юрид. наук: 12.00.06/ Київ. нац. ун-т імені Т.Шевченка. - К., 2002. – 21с.

23. Корнієнко Г.С. Правові проблеми фінансового забезпечення фермерства в умовах ринку // Підприємництво, господарство і право. – 2001. – №6. – С.61-64.

24. Кравцова Т. Правова характеристика відносин, що виникають в сфері державного регулювання господарської діяльності // Право України. – 2004. – № 6. – С. 31-35.

25. Лебідь В. Щодо правової природи особистого селянського господарства // Право України. – 2002. – № 9. – С. 68-73.

26. Луначенко А.В. Правовий режим земель сільськогосподарського призначення, які належать громадянам на праві власності: Автореф. дис. ...канд. юрид. наук: 12.00.06 / НАН України. Ін-т держави і права імені В.М. Корецького.-К., 2002. – 16с.

27. Малий В. Поняття і правові форми іпотеки землі за законодавством України // Право України. – 2004. – № 1. – С. 73-77.

28. Ніщимна С. Правове регулювання державного кредитування сільського господарства: зарубіжний досвід // Право України. – 2006. – № 10. – С. 138-140.

29. Погрібний О., Каракаш І., Пащенко О. Сучасне дослідження прав громадян щодо використання земель сільськогосподарського призначення // Право України. – 2005. – № 11. – С. 156-157.

30. Проценко Т.П. Сільськогосподарські кооперативи як суб'єкти аграрного ринку // Часопис Київського ун-ту права. – 2004. – № 3. – С. 91-97.

31. Рябченко О. Зміст державного регулювання господарської діяльності // Право України. – 2006. – № 1. – С. 81-84.

32. Сафонов І. Державна застава закупівля зерна - важливий захід підтримки аграрних товаровиробників // Право України. – 2006. – № 5. – С. 77-80

33. Скидан О. Законодавче забезпечення аграрної політики в Україні: проблемні питання // Право України.— 2006. – № 4. — С. 52-56.

34. Сонюк В. Правове регулювання оренди майна в аграрному секторі економіки: шляхи вдосконалення // Право України. – 2002. – № 3. – С. 114-115.

35. Станіславський В. Правові питання насінницької діяльності в Україні: окремі проблеми // Право України. – 2003. – № 3. – С. 113-116.

36. Статівка А.М. (ред.) Науково-практичний коментар Закону України Про особливості страхування сільськогосподарської продукції з державною підтримкою За ред. А.М. Статівки. – Харків : Юрайт, 2013. – 432 с.

37. Сторожев М., Малишко М. Актуальні проблеми аграрного права України // Право України. – 2000. – № 4. – С. 130.

38. Титова Н. До концепції нового основного земельного закону України // Право України. – 2000. – № 4. – С. 68-72.

39. Уркевич В. Про правове регулювання трудових відносин членів сільськогосподарських підприємств // Юридична Україна. – 2005. –

№ 11. – С. 41-44.

40. Уркевич В. Аграрні правовідносини й предмет аграрного права// Право України. – 2008. – № 9. – С. 76-80.

41. Хвасенко А. Правове регулювання особистого селянського господарства громадян // Право України. – 2002. – № 4. – С. 40-42.

42. Чабаненко М. Імперативний та диспозитивний способи правового регулювання на сучасному етапі розвитку аграрного права як галузі // Право України. – 2004. – № 11. – С. 109-111.

43. Питання методології дослідження системи аграрного права // Науковий вісник Національного університету біоресурсів і природокористування України. – 2015. – Вип. 213. – Ч. 1. – С. 101-109.

Навчально-методичне видання

Автор: Сокол Марія Василівна

Аграрне право України

Робоча програма навчальної дисципліни

Друкується в авторській редакції

Друкарня
Тираж
Папір
Об'єм